

AL GÖZÜM SEYREYLE

İŞİL ÖZGENTÜRK

isilozgenturk@gmail.com

Bir Zamanlar Anadolu'da

Film festivalleri böyledir, daha doğrusu bütün sanat festivalleri böyledir, insan zamanı unuttur, gazetelere şöyle bir bakar, çoğunluk haber bültenlerini kaçırr, bir süre için yer gök festival olur. 18. Uluslararası Altın Koza Film Festivali'nde de durum farklı değil, bir koşuşturmadır gidiyor ama Altın Koza Festivali'nin bir özelliği daha var, Adana halkı da koşturuyor. Eskinin deneyimli yapımcıları, bir zamanlar Yeşilçam'ı destekleyen en etkin bölgenin Adana bölgesi olduğunu söylüyorlar, o sinema sevme geni bugün de kendini "ben buradayım" diye gösteriyor.

Kısaca demek istiyorum ki, ülkenin bir bölümünde neredeyse iç savaş sesleri iklimi bozarken, bu kurtarılmış hafta içinde (17-25 Eylül), Adana'da sadece sinema fısıltıları var ama beyazperdeye yansıyan hikâyeler, görüntüler bize şu yaşlı dünyamızın acılarının, hayal kırıklıklarının hiç de uzakta olmadığını anımsatıyor. Tabii aşkın, sevincin ve umudun da!

Ben ne yazık ki, buraya bir seyirci olarak gelmedim, Türkiye'nin yirmi sinema okulundan seçilmiş öğrenciler ve Adana Altın Oran Düşünce ve Sanat Platformu'ndan bizlere katılan her yaştan sinemaseverle, 7 gündür alanında uzmanlaşmış meslek erbabının (Yrd.Doç.Dr. Nilay Ulusoy, Alin Taşçıyan, Uğur İçbak, Zeynep Özbatur, Thomas Palmen, Çiçek Kahraman) katıldığı bir atölyeyi sürdürüyorum. Bu nedenle sadece bir film izleyebildim. Daha doğrusu tüm atölyeyle birlikte izledik. Bu, Nuri Bilge Ceylan'ın 2 saat 50 dakikalık "Bir Zamanlar Anadolu'da" filmiydi. Baştan söyleyeyim, bir dünya ve bir Türkiye vatandaşı olarak sadece gurur duydum. Çok arabesk bir söz ama çok gurur duydum.

Standartlara göre oldukça uzun olan filmi, seyirci ilgisinden dolayı üç ayrı mekânda oynattılar. Ceylan'ın filmlerini bilen biri olarak, yüreğim ağzımda bekledim, dayanamayıp çıkan olacak mı diye, ilk doksan dakikadan sonra anladım ki, kimse çıkmayacak ve kahkahalar içinde filmi bitireceğiz.

Öncelikle söylemem gerekir ki, Ceylan yeni filminde pek çok genç sinemacıyı da etkisine alan milimalist, az diyaloglu, az olaylı anlatımını bir

yana bırakıyor, çok farklı bir anlatım tarzını seçiyor ve bu yeni tarzında görsellikle içeriği çok yetkin bir biçimde harmanlıyor.

Ve tabii, onun en sevdiğim filmi olan "Mayıs Sıkıntısı"na ve hayranı olduğu Çehov'a sıkı bir dönüş yapıyor. Çehov sık sık

yakınımış, "Ben oyunlarımı komedi olarak yazdım, yönetmenler onları dram yapıyorlar." Haklıdır, Çehov'un metinlerini farklı bir gözle okuduğunuzda, çok ince bir mizahın bütün metne yayıldığını görürüz. İşte Ceylan, hayranı olduğu Çehov'a 2011 yılından görkemli bir selam gönderiyor.

Filmde kıkır kıkır gülüyorsunuz, üstelik ortada gayet dramatik bir durum var. Öyle ki, filmde kendini sürekli sorgulayan kasaba doktoruyla, morg görevlisinin (nam-ı diğer morg kasabı) arasında, masada çırılçıplak yatan ölü'nün yanı başında öyle bir absürd oyun var ki, yani bu kadar mı Türkiye insanını anlatırken, evrensel bir doku yakalanabilir.

Filmde her şey çok yerel ama bir o kadar da evrensel. Ve film pek çok değişik okumaya izin veriyor. Örneğin ben bu filmi çalınca bir devlet ve bürokrasi hicvi olarak okudum. Bir başkası, hemen hemen hiçbir kadın kahramanı olmayan filmin ana eksenin kadınlar olduğunu söyledi. Bir başkası, "Hiçbirimiz masum değiliz" dedi. "Film sakladığımız küçük sırların bizi nasıl takip ettiğini gösteriyor."

Filmin konusunu anlatmak olmaz ama görselliğinden biraz söz edelim. Bu kez Ceylan, daha doğal renkleri seçmiş, "Üç Maymun"daki sentetik renk dokusu burada yok. Bu da filme müthiş bir gerçeklik katmış. Yani Ceylan hakkında sık sık söylenen "görsellik anlatılanın üstüne çıkıyor" sözümü bu kez yinelemek mümkün değil. Ayrıca böyle çok zor olan bir çekimi gerçekleştiren, yapımcı Zeynep Özbatur'u ve tüm çekim ekibini kutlamak gerekir. Nuri Bilge Ceylan çok şanslı.

Oyunculara gelince, oldukça kalabalık erkek oyuncular açıkça öklüyor. Hangisine hayran olacağınızı şaşırtıyorsunuz ve içinizden bağırırmak geçiyor: "Bu film Türkiye'de yapıldı ve bir Türk filmi!"

